

Kalevi Aho

KYSYMYSTEN KIRJA
The Book of Questions

*Suite for mezzo-soprano and chamber orchestra
to poems by Pablo Neruda*

(2006)

SCORE

FENNICA GEHRMAN

Kalevi Aho: The Book of Questions

Suite for mezzosoprano and chamber orchestra to poems by Pablo Neruda (2006)

Texts: Pablo Neruda, Finnish translation from Spanish Katja Kallio.
Compiled, organized and titles by Kalevi Aho.

Premiere: 27th November 2007 Rovaniemi, Finland
Monica Groop & the Chamber Orchestra of Lapland, conducted by John Storgårds

I. Jos olenkin (If I Just Had)	1
II. Ruusunasu (The Rose's Apparel)	9
III. Merenneitot kyynelet (A Mermaid's Tears)	18
IV. Minne päättyy sateenkaari? (Where Does the Rainbow End?)	38
V. Nainen unessa (The Woman in the Dream)	50
VI. Mitä merkitystä? (What Meaning?)	54
VII. Lapsuuteni kuollessa (When My Childhood Died)	62
VIII. Tunneli (The Tunnel)	68
IX. Kun näen meren (When I See the Sea)	81
X. Kukkiva omenapuu (The Flowering Apple Tree)	88
XI. Perhoset (Butterflies)	93

Orchestra:

Flute (also alto flute)
Oboe (also English horn)
Clarinet (in La)
Bassoon
Horn in Fa

Percussion (1 player): 2 blocchi di legno, 2 gongs [medio e grave], vibrafono, 4 tom-toms, 3 timpani,
chinese theatre gong, tam-tam, glockenspiel, piatto sospeso, gran cassa, shell wind chimes

Violin I
Violin II
Viola
Violoncello
Double Bass

Orchestral material available for hire from the publisher.

Kalevi Aho: Kysymysten kirja

Sarja mezzosopraanolle ja kamariorkesterille Pablo Nerudan runoihin (2006)

Kysymysten kirja on osa kolmen teoksen kokonaisuutta, jonka sävelsin Lapin kamariorkesterille esitetäväksi syksyllä 2007. Kokonaisen konsertin säveltäminen ei ole mikään yksinkertainen tehtävä. Teosten pitää yhdessä muodostaa eheä, dramaturgisesti tarkoin harkittu kokonaisuus, jotta kuulijoiden mielekiinto pysyisi koko ajan vireänä. Lähtökohtani oli myös käytännöllinen: teokset eivät saaneet olla muusikoille kohtuuttoman vaikeita, jotta kokonaisuus ehdittäisiin harjoitella hyvin. Sävellysten tyylilajiakaan en määritellyt etukäteen: tyylilaji tulisi riippumaan kokonaisuuden dramaturgisista vaatimuksesta.

Vain yksi asia oli etukäteen varmaa: tiesin että päänumerona olisi *14. sinfoniani*, jonka tällä kertaa säveltäisin siis pienelle, Lapin kamariorkesterin tavoitekokoonpanolle, 16 jousisoittajalle, puhallinkvintille ja 1–2 lyömäsoittajalle, eli 22–23 muusikolle. Se oli myös alun pitäen selvää, että konsertin kaikki teokset yhdessä muodostaisivat eräänlaisen suuren ”metasinfonian”. Teosten piti olla samalla sellaisia, että ne voitaisiin esittää myös itsenäisinä. Kapellimestarin tuli olla Lapin kamariorkesterin taiteellisen johtajan John Storgårdsin. Muilta osin kaikki oli vielä täysin avoinna aina syksyn 2005.

Tuolloin pidin sävellyksen mestarikurssin Wienin konservatoriossa, ja Wienistä palatessani tapasin lentokoneessa laulajatar Monica Groopin puolison Per-Henrik Groopin. Per-Henrik ehdotti, että säveltäisin laulusarja Monicalle, joka oli aikaisemmin laulanut tärkeän naisroolin vuonna 2000 Savonlinnassa kantaesityssä oopperassani *Salaisuksien kirja* (1998). Lapin kamariorkesterin projektin tuli heti mieleeni, ja Wienistä kotiin palattuani otin heti yhteyttä Monicaan tiedustellen, kiinnostaisiko häntä kantaesittää mezzosopraanolle ja kamariorkesterille sävellettävä laulusarja. Monicaa kiinnosti tämä tehtävä, ja näin konsertin alkunumero oli selvä.

Laulusarja seuraavaksi numeroksi halusin luoda alttoviulukonserton siitä syystä, että tuotantooni kuului konserttoja useimmille sinfoniaorkesterin soittimille, mutta ei vielä alttoviululle. Näin syksyn 2005 lopulla konsertin kokonaishahmo alkoi yhtäkkiä selkiytyä. Päätin säveltää teokset siinä järjestyksessä, jossa ne esitettäisiin konsertissa, jotta konsertin kokonaiskaarros tulisi mahdollisimman hallituksi ja kiinteäksi. Seuraava vaihe oli löytää sopivat runotekstit laulusarjaan. Kevällä 2006 törmäsin lopulta chileläisen Nobel-runoilija Pablo Nerudan (1904–1973) postuumisti julkaistuun kokoelmaan *Kysymysten kirja* (1974). *Kysymysten kirja* on Nerudan viimeinen teos, hänen runoilijantyönsä epäsovinnainen testamentti. Kokoelma koostuu pelkistä kysymyksistä, joista monet ovat hyvin outoja ja epäätavallisia – ne panevat lukijan katsomaan asioita kokonaan uusista näkökulmista.

Innostuin tästä filosofisesta runoteoksesta niin, että koostin laulusarjan tekstin Nerudan kysymyksistä. Koska koko kokoelma en voinut säveltää, yhdistelin kysymyksiä yhdeksitoista uudenlaiseksi runokonaisuudeksi, jotka käsittävät kukaan 2–7 eri kysymystä. Alkuperäisteoksessa on 74 runoa, ja yksi runo sisältää normaalista neljä tai viisi kysymystä. Kesällä 2006 sävelletystä *Kysymysten kirjasta* tuli siten luonteeltaan pohdiskeleva, filosofinen laulusarja. Kaikki 11 kysymysrunoa seuraavat toisiaan tauotta. Sarja säveltääessäni erityisen tärkeää oli, että kuulija saisi kuunnellessaan sanoista selvän. Ensimmäisen kokonaisuuden (*Jos olenkin*) kysymykset lausutaan, ja vasta sen jälkeen mezzosopraanosolisti alkaa laulaa kysymyksiä.

Kysymysten kirja päättyy lyhyeen kamariorkesterin loppusoittoon, jonka aikana laulusolisti poistuu lavalta, ja samaan aikaan sinne saapuu konsertin toisen teoksen, *alttoviulukonsertton* alttoviulusolisti. *Alttoviulukonsertto* alkaa tauotta samalla soinnulla, jolla *Kysymysten kirja* päättyy. Kun laulusarjan luonne oli pohdiskeleva, *alttoviulukonsertto* alkaa voimakkain, dramaattisin äänepainoin. Näin se muodostaa dramaturgisestisopivan vastakohdan *Kysymysten kirjalle*.

Kalevi Aho: The Book of Questions

Suite for mezzosoprano and chamber orchestra to poems by Pablo Neruda (2006)

The Book of Questions is part of an entire concert, which I composed for the Chamber Orchestra of Lapland to be premiered in 2007. It is by no means an easy task to write music for an entire concert. When played together the works must form an unbroken, in dramatic terms closely thought-out unity that would retain the listeners' active interest. My point of departure also had a practical aspect: the works should not be excessively difficult for the musicians, who would have to rehearse each work thoroughly. I did not decide the genres of the works in advance: this was determined by the dramatic requirements of the programme as a whole.

Only one thing was certain from the start: I knew that the concert would culminate with my *Symphony No. 14*, which would thus be scored for a small orchestra such as the Chamber Orchestra of Lapland: sixteen string players, wind quintet and one or two percussionists – a total of 22–23 musicians. In addition, it soon became apparent that all of the works together would form some sort of great 'meta-symphony'. And yet the works also had to be suitable for performance individually. The conductor was to be the orchestra's artistic director, John Storgårds. Otherwise, everything remained undecided until the autumn of 2005.

At that time, I was giving a master class at the Vienna Conservatory and, in the plane back Finland, I met Per-Henrik Groop, husband of the singer Monica Groop. Per-Henrik suggested that I should write a suite of songs for Monica, who in 2000 had sung an important role at the première of my opera *Salaisuuksien kirja* (1998) at the Savonlinna Festival. The project for the Chamber Orchestra of Lapland immediately sprang to mind. After returning home I wasted no time in contacting Monica to enquire whether she would be interested in premièring a song cycle for mezzo-soprano and chamber orchestra. She replied in the affirmative, and thus the first item in the programme was decided.

The next task was to find suitable texts for the song cycle. In the spring of 2006, I finally came across the posthumously published collection *The Book of Questions* (1974) by Pablo Neruda (1904–1973), the Chilean poet and winner of a Nobel Prize. *The Book of Questions* is Neruda's last work, an unconventional testament to his work as a poet. The collection consists exclusively of questions, many of which are strange or unusual in character: they force the reader to look at things in an entirely new perspective.

I was so fascinated by these philosophical poems that I selected the texts for the song cycle from Neruda's questions. Because I could not set the entire collection, I combined the questions into eleven new sets, each containing between two and seven different questions. There are 74 poems in the original work, and normally each poem contains four or five questions. *The Book of Questions*, composed in the spring of 2006, thus became a meditative, philosophical song cycle. All eleven sets of questions are performed without a break. When writing the work, I was very keen to make sure that the listener could hear the words clearly. The first set of questions (*Jos olenkin – If I Just Had*) is recited; only after that does the soloist start to sing the text.

The Book of Questions concludes with a short postlude for chamber orchestra during which the vocal soloist leaves the stage and, simultaneously, her place is taken by the soloist for the second work in the concert, the *Viola Concerto*. The *Viola Concerto* begins without a pause on the same chord with which *The Book of Questions* ends. Whereas the mood of the song cycle was meditative, however, the *Viola Concerto* starts powerfully and ostentatiously. Thus, from a dramatic point of view, it forms a suitable contrast to *The Book of Questions*.

I Jos olenkin

Jos olenkin huomaamatta kuollut
keneltä kysyn kelloa?
Mistä saa kevät
niin paljon lehtiä?
Miksi yön hattu liitää
kuvussaan niin monta reikää?
Mitä sanoo vanha tuhka
tulen rinnalla kulkissaan?
Miksi pilvet itkevät niin vuolaasti
ja ovat aina vain iloisempia?

I If I Just Had

If I just had died unnoticed,
From whom should I ask the time?
Where does spring
Get all its leaves from?
Why does the veil of night
Have so many holes in it?
What do the old ashes say
When they goes alongside the fire?
Why do the clouds weep so copiously
Though they keep getting happier?

II Ruusun asu

Tiedätkö onko ruusu alasti
vai onko sillä vain tuo asu?
Miksi puut piilottavat
juurtensa loiston?
Mihin ripustaa kolibri
häikäiseväntasapainionsa?
Kuuletko keskellä syksyä
keltaisia räjähdyksiä?
Elävätkö lehdet talvella
salaa, juurten kanssa?
Mitä oppi puu maalta
puhellakseen taivaan kanssa?

II The Rose's Apparel

Do you know if the rose is naked
Or whether it only has those clothes?
Why do the trees conceal
The magnificence of their roots?
Where does a hummingbird hang
Its dazzling equilibrium?
In the midst of autumn, do you hear
Yellow explosions?
In winter, do the leaves
Lead a secret life, with the roots?
What does a tree learn from the earth
So it can converse with the sky?

III Merenneitojen kyyneleet

Onko totta, että meripihkassa on
merenneitojen kyyneleitä?
Miksi kutsutaan kukkaa,
joka lentää linnusta lintuun?
Rakkaus, tämä, tuo ja se
jos niitä ei enää ole, minne ne menevät?
Entä kun maisema muuttuu
ovatko ne kätesi vai hansikkaasi?
Kun laulaa veden sini
miltä tuoksuu taivaan ääni?

III A Mermaid's Tears

Is it true that amber
Contains a mermaid's tears?
What do we call a flower
That flies from bird to bird?
Love, this, that and it:
If they no longer exist, where did they go?
And when the landscape changes,
Are they your hands or your gloves?
When the blue water sings,
What is the scent of heaven's voice?

KYSYMYSTEN KIRJA

SARJA MEZZOSOPRAANOLLE JA KAMARIOKKESTERILLE

PABLO NERUDAN RUNOIHIIN

Käännös espanjan kielestä Katja Kallio;
runot sarjan kokonaisuudeksi valinnut ja yhdistänyt Kalevi Aho

SCORE IN C

I - JOS OLENKIN

Andante $\text{♩} = \text{ca. } 58$

Kalevi AHO (2006)

Flauto
Oboe
Clarinetto (in La)
Fagotto
Corno (in Fa)
Percuzione
VOCE (Mezzosoprano)

I - JOS OLENKIN

Andante $\text{♩} = \text{ca. } 58$

Violini I
Violini II
Viole
Violoncelli
Contrabasso

8

Misterioso

Fl.

Ob. *mf* > *pp*

Cl. *pp*

Fg.

Cor.

Perc. *p* [2 BL. di LEGNO] [2 GONGS]

V.

Misterioso

Vl. I div. *ppp* *mp* *mp*

Vl. II div. *ppp* *mp* *mp*

Vle. *pp*

Vc. *pp*

Cb. *p*

II - RUUSUN ASU

49 $\text{♩} = \text{ca. } 58$

Fl.

Ob.

Cl. pp

Fg.

Cor.

Perc. *(trem.)*

V. p

Tie-dät-kö, on-ko ruu - su a-las - ti, vai on - ko sil - lä

II - RUUSUN ASU

$\text{♩} = \text{ca. } 58$

VI. I pp

VI. II pp

sola

Vle. pp mp

le altre *(2.3.)*

Vc.

Cb.

III - MERENNEITOJEN KYYNELEETI Vivace ($\text{♩} = 126$)

Fl.

Ob.

Cl.

Fg.

Cor.

TIMPANI

Perc.

V.

III - MERENNEITOJEN KYYNELEETVivace ($\text{♩} = 126$)

solista

VI. I

gli altri

VI. II

sola

Vle.

le altre

Vc.

Cb.

c.s.

mf leggiero

c.s.

p

sordina con le altre

TUTTE

pp

pp

pizz.

p

K.Aho - KYSYMYSTEN KIRJA

IV - MINNE PÄÄTYY SATEENKAARI?

81

rit.

Andante = ca. 58

Fl.

Ob.

Cl.

Fg.

Cor.

Perc.

V.

GONG grande

Min-ne päättyy

IV - MINNE PÄÄTTYY SATEENKAARI?

rit.

Andante = ca. 58

VI. I

VI. II

Vle.

sol.

Vc.

gli altri

con gli altri
via sordina

Cb.

I $\text{♩} = 80$

Fg.

Perc.

V. *p* (pehmeästi, sensuellisti) *Sprechgesang*

Ku-ka o-li nai-nen, jo-ka si-nu-a ra-kas-ti u-nes-sa, kun nu-kuit?

V - NAINEN UNESSA

(1.2.) $\text{♩} = 80$

Vl. I div.

(3.-5.)

Vl. II div.

(3.4.)

Vle. div.

(3.)

Cb.